FRANCUSKI A1

PYTANIA:

1. Comment tu t'appelles ?

- **Je m'appelle Jeanne Meunier.** (Nazywam się Jeanne Meunier.)

Et toi ? (A Ty?)

- **Moi, c'est Pierre Lacoste.** (Ja nazywam się Pierre Lacoste.)

2. Pardon mademoiselle/madame/monsieur, comment vous vous appelez ?

- **Moi, c'est Mélis Güney.** (Ja nazywam się Mélis Güney.)

Et vous ? (A Pan/Pani?)

3. Présenter quelqu'un (Przedstawianie kogoś)

- **Je te/vous présente Jeanne.** (Przedstawiam cię/Panu/Pani Jeanne.)
- **Lui, c'est Maxime.** (To jest Maxime.)
- **Elle, c'est Sonia.** (To jest Sonia.)

- **Voici/Voilà Édouard.** (To jest Édouard.)
- **Manuela, Jeanne; Jeanne, Manuela.** (Manuela, to Jeanne; Jeanne, to Manuela.)
- **Enchanté(e). Heureux/Heureuse de te/vous connaître.** (Miło cię/Pana/Panią poznać.)
- **Ravi(e) de faire votre connaissance.** (Cieszę się, że mogę Pana/Panią poznać.)

4. Demander/Dire la nationalité (Pytanie o narodowość)

- **Tu es français(e) ?** (Jesteś Francuzem/Francuską?)
- **Oui, je suis français(e).** (Tak, jestem Francuzem/Francuską.)
- **Non, je suis belge.** (Nie, jestem Belgijczykiem/Belgijką.)
- **Est-ce qu'il/elle est anglais(e) ?** (Czy on/ona jest Anglikiem/Angielką?)
- **Non, il/elle est italien/italienne.** (Nie, on/ona jest Włochem/Włoszką.)
- **Ils sont de quelle nationalité ?** (Jakiej narodowości są oni?)
- **Ils sont français.** (Są Francuzami.)
- **Tu es/Vous êtes de quelle origine ?** (Jakiego pochodzenia jesteś/Jest Pan/Pani?)
- **Je suis d'origine turque.** (Jestem pochodzenia tureckiego.)

5. Demander/Dire l'âge (Pytanie o wiek)

- **Il/Elle a quel âge ?** (Ile ma lat?)
- **Il/Elle a 16 ans.** (On/Ona ma 16 lat.)
- **Moi, j'ai 16 ans. Et toi ?** (Ja mam 16 lat. A Ty?)
- **Moi, 17.** (Ja mam 17.)

6. Demander/Dire la profession (Pytanie o zawód)

- **Quelle est votre profession ?** (Jaki jest Pani/Pana zawód?)
- **Qu'est-ce que vous faites ?** (Czym się Pani/Pan zajmuje?)
- **Je suis avocat(e).** (Jestem prawnikiem.)
- **Quelle est sa profession ?** (Jaki jest jego/jej zawód?)
- **Qu'est-ce qu'il/elle fait ?** (Czym on/ona się zajmuje?)
- **Il/Elle est professeur.** (On/Ona jest nauczycielem/nauczycielką.)
- **Il/Elle est apprenti(e).** (On/Ona jest uczniem/uczennicą.)
- **Il/Elle est secrétaire.** (On/Ona jest sekretarką.)
- **Il/Elle cherche un travail.** (On/Ona szuka pracy.)
- **Il/Elle est au chômage.** (On/Ona jest bezrobotny/a.)

7. Décrire une personne (Opisywanie osoby)

- **Il est grand.** (On jest wysoki.)
- **Il mesure un mètre soixante-dix.** (Ma 1,70 m wzrostu.)
- **Il est mince.** (On jest szczupły.)
- **Il pèse 65 kilos.** (On waży 65 kg.)
- **Il est de type asiatique.** (Jest Azjatą.)

- **Il n'a pas/ne porte pas de moustache, de barbe.** (Nie ma/m nie nosi wąsów, brody.)
- **Elle est brune.** (Ona jest brunetką.)
- **Elle a les cheveux bruns et longs.** (Ma brązowe, długie włosy.)
- **Elle a les yeux marron.** (Ma brązowe oczy.)
- **Elle a le teint clair.** (Ma jasną cerę.)
- **Elle n'a pas/ne porte pas de lunettes.** (Nie nosi okularów.)
- **Elle est belle.** (Ona jest piękna.)
- **Elle a un beau visage.** (Ma ładną twarz.)
- **Elle ressemble à une actrice de cinéma.** (Ona przypomina aktorkę.)
- **Il est métis.** (On jest mulatem.)
- **Il a/porte une barbe.** (On ma/nosi brodę.)
- **Il est chauve.** (On jest łysy.)
- **Il a un beau sourire.** (Ma piękny uśmiech.)

8. Quel est son/leur caractère ? (Jaki jest jego/ich charakter?)

- **C'est un garçon modeste et intelligent. Il est gentil et sympathique.** (To chłopak skromny i inteligentny. Jest miły i sympatyczny.)
- **C'est une fille dynamique et joyeuse. Elle est amusante et bavarde.** (To dziewczyna dynamiczna i radosna. Jest zabawna i gadatliwa.)
- **Il/Elle a bon/mauvais caractère.** (On/Ona ma dobry/zły charakter.)
- **Il/Elle a un caractère facile/difficile.** (On/Ona ma łatwy/trudny charakter.)
- **Il/Elle a de l'humour/le sens de l'humour.** (On/Ona ma poczucie humoru.)
- **Il/Elle a l'air timide, sympa.** (Wydaje się być nieśmiały/a, sympatyczny/a.)

9. Quelle heure est-il ? (Która godzina?)

- **Il est dix heures.** (Jest dziesiąta.)
- **Il est une heure et quart.** (Jest kwadrans po pierwszej.)
- **Il est huit heures et demie.** (Jest ósma trzydzieści.)
- **Il est onze heures moins le quart.** (Jest za piętnaście jedenasta.)
- **Il est sept heures vingt.** (Jest dwadzieścia po siódmej.)
- **Il est midi./Il est minuit.** (Jest południe./Jest północ.)

10. Situer dans le temps (Określanie czasu)

- **D'habitude, je me lève vers sept heures.** (Zwykle wstaję około siódmej.)
- **Je fais mes devoirs de six heures à huit heures.** (Robię zadania od szóstej do ósmej.)
- **Je me couche tard.** (Kładę się spać późno.)
- **Je suis en retard, en avance, à l'heure.** (Jestem spóźniony/a, wcześniej, na czas.)

11. Qu'est-ce que tu fais pendant ton temps libre/tes loisirs ? (Co robisz w wolnym czasie?)

- **Je fais du sport.** (Uprawiam sport.)

- **Je fais de la musique, je joue de la guitare.** (Gram na gitarze.)
- **Je fais du théâtre.** (Uprawiam teatr.)
- **Je joue à la console.** (Gram na konsoli.)
- **Je surfe sur internet ou je chatte avec mes copains.** (Surfuję po internecie lub rozmawiam z przyjaciółmi.)
- **Je me promène avec mes copines.** (Spaceruję z koleżankami.)
- **Je ne fais rien, je me repose !** (Nic nie robię, odpoczywam!)

12. Exprimer ses goûts et ses préférences (Wyrażanie swoich gustów i preferencji)

- **J'adore le bricolage.** (Uwielbiam majsterkowanie.)
- **J'aime beaucoup lire.** (Bardzo lubię czytać.)
- **J'aime bien le cinéma.** (Lubię kino.)
- **Je n'aime pas la peinture.** (Nie lubię malarstwa.)
- **Je déteste cuisiner.** (Nienawidzę gotować.)
- **J'aime bien faire du sport, mais je préfère jouer d'un instrument.** (Lubię sport, ale wolę grać na instrumencie.)
- **Comment tu t'appelles ?**
    - Je m'appelle Jeanne Meunier.
      Jak masz na imię?
    - Mam na imię Jeanne Meunier.
- **Et toi ?**
    - Moi, c'est Pierre Lacoste.
      A ty?
    - Ja nazywam się Pierre Lacoste.
- **Pardon mademoiselle/madame/monsieur, comment vous vous appelez ?**
    - Moi, c'est Mélis Güney.
      Przepraszam panią/pana, jak się pani/pan nazywa?
    - Nazywam się Mélis Güney.
- **Et vous ?**
    - [Brak odpowiedzi].
      A pan/pani?

Présenter quelqu'un (Przedstawianie kogoś)

5. **Je te/vous présente Jeanne.**
   Lui, c'est Maxime.
   Elle, c'est Sonia.
   Voici/Voilà Édouard.
   Manuela, Jeanne; Jeanne, Manuela.

Przedstawiam cię/panu/pani Jeanne.
To on, Maxime.
To ona, Sonia.
Oto Édouard.
Manuela, Jeanne; Jeanne, Manuela.

6. **Enchanté(e). Heureux/Heureuse de te/vous connaître. Ravi(e) de faire votre connaissance.**
   Miło cię/pana/panią poznać.
   Jestem szczęśliwy/a, że cię/pana/panią poznałem/poznałam.

Demander/Dire la nationalité (Pytanie o narodowość)

7. **Tu es français(e) ?**

    - Oui, je suis français(e).
      Czy jesteś Francuzem/Francuzką?
    - Tak, jestem Francuzem/Francuzką.
8. **Non, je suis belge.**
   Nie, jestem Belgijczykiem/Belgijką.

9. **Est-ce qu'il/elle est anglais(e) ?**

    - Non, il/elle est italien/italienne.
      Czy on/ona jest Anglikiem/Angielką?
    - Nie, on/ona jest Włochem/Włoszką.
10. **Ils sont de quelle nationalité ?**

- Ils sont français.
  Jakiej są narodowości?
- Są Francuzami.

11. **Tu es/Vous êtes de quelle origine ?**

- Je suis d'origine turque.
  Skąd jesteś?
- Jestem z pochodzenia Turkiem/Turczynką.

Demander/Dire l'âge (Pytanie o wiek)

12. **Il/Elle a quel âge ?**

- Il/Elle a 16 ans.
  Ile on/ona ma lat?
- Ma 16 lat.

13. **Moi, j'ai 16 ans. Et toi ?**

- Moi, 17.

  Ja mam 16 lat. A ty?
- Ja mam 17 lat.

Demander/Dire la profession (Pytanie o zawód)

14. **Quelle est votre profession ?/Qu'est-ce que vous faites ?**
- Je suis avocat(e).

  Jaki jest pański/pani zawód?
- Jestem prawnikiem/prawniczką.

15. **Quelle est sa profession ?/Qu'est-ce qu'il/elle fait ?**
- Il/Elle est professeur.

  Jaki jest jego/jej zawód?
- Jest nauczycielem/nauczycielką.

16. **Il/Elle est apprenti(e).**
    On/ona jest uczniem/uczennicą.

17. **Il/Elle est secrétaire.**
    On/ona jest sekretarzem/sekretarką.

18. **Il/Elle cherche un travail.**
    On/ona szuka pracy.

19. **Il/Elle est au chômage.**
    On/ona jest bezrobotny/a.

Demander l'apparence physique (Pytanie o wygląd)

20. **Il/Elle est comment ?**
    Ils/Elles sont comment ?
    Jaki/a on/ona jest?
    Jacy są oni/one?

21. **Il est grand.**
    Ma 1 mètre 70.
    On jest wysoki.
    Ma 1,70 m.

22. **Il est mince.**
    Il pèse 65 kilos.
    On jest szczupły.
    Waży 65 kg.

23. **Il est de type asiatique.**
    On jest Azjatą.

24. **Il n'a pas/ne porte pas de moustache, de barbe.**
    On nie ma/włada wąsów ani brody.

25. **Elle est brune.**
    Elle a les cheveux bruns et longs.
    Ona jest brunetką.
    Ma długie, brązowe włosy.

26. **Elle a les yeux marron.**
    Ona ma brązowe oczy.

27. **Elle a le teint clair.**
    Ona ma jasną cerę.

28. **Elle n'a pas/ne porte pas de lunettes.**
    Ona nie ma/włada okularów.

29. **Elle est belle.**
    Ona jest piękna.

30. **Elle a un beau visage.**
    Ma piękną twarz.

31. **Elle ressemble à une actrice de cinéma.**
    Ona wygląda jak aktorka filmowa.

32. **Il est métis.**
    On jest mulatem.

33. **Il a/porte une barbe.**
    On ma brodę.

34. **Il est chauve.**
    On jest łysy.

35. **Il a un beau sourire.**
    On ma piękny uśmiech.

Quel est son/leur caractère ? (Jaki jest jego/jej charakter?)

36. **C'est un garçon modeste et intelligent. Il est gentil et sympathique.**
To chłopak skromny i inteligentny. Jest miły i sympatyczny.

37. **C'est une fille dynamique et joyeuse. Elle est amusante et bavarde.**
To dziewczyna dynamiczna i radosna. Jest zabawna i gadatliwa.

38. **Il/Elle a bon/mauvais caractère.**
On/ona ma dobry/zły charakter.

39. **Il/Elle a un caractère facile/difficile.**
On/ona ma łatwy/trudny charakter.

40. **Il/Elle a de l'humour/le sens de l'humour.**
On/ona ma poczucie humoru.

41. **Il/Elle a l'air timide, sympa.**
On/ona wygląda na nieśmiałego/ą, miłego/ą.

Quel heure est-il ? (Pytanie o godzinę)

42. **Il est dix heures.**
Jest dziesiąta.

43. **Il est une heure et quart/Il est treize heures quinze.**
Jest pierwsza czterdzieści pięć.
Jest trzynasta piętnaście.

44. **Il est huit heures et demie./Il est vingt heures trente.**
Jest ósma trzydzieści.
Jest dwudziesta trzydzieści.

45. **Il est onze heures moins le quart./Il est vingt-deux heures quarante-cinq.**
Jest jedenasta za piętnaście.
Jest dwudziesta druga czterdzieści pięć.

46. **Il est sept heures vingt./Il est dix-neuf heures vingt.**
Jest siódma dwadzieścia.
Jest dziewiętnasta dwadzieścia.

47. **Il est midi./Il est minuit.**
Jest południe.
Jest północ.

Situer dans le temps (Określanie czasu)

48. **À quelle heure...? Quand...?**
    O której...? Kiedy...?

49. **D'habitude...**
    Zwykle...

50. **Je me lève vers sept heures.**
    Wstaję około siódmej.

51. **Je fais mes devoirs de six heures à huit heures.**
    Robię zadania od szóstej do ósmej.

52. **Je me couche tard.**
    Kładę się późno.

53. **Je suis en retard, en avance, à l'heure.**
    Jestem spóźniony/a, za wcześnie, na czas.

54. **Qu'est-ce que tu fais pendant ton temps libre/tes loisirs ?**
    Co robisz w wolnym czasie?

55. **Je fais du sport je joue au tennis.**
    Uprawiam sport, gram w tenisa.

56. **Je fais de la musique je joue de la guitare.**
    Gram na gitarze, uprawiam muzykę.

57. **Je fais du théâtre.**
    Uprawiam teatr.

58. **Je surfe sur internet ou je chatte avec mes copains.**
    Surfuję po internecie albo czatuję z kolegami.

59. **Je me promène avec mes copines.**
    Spaceruję z koleżankami.

60. **Je ne fais rien, je me repose !**
    Nic nie robię, odpoczywam!

Exprimer ses goûts et ses préférences (Wyrażanie gustów i preferencji)

61. **J'adore le bricolage.**
Uwielbiam majsterkowanie.

62. **J'aime beaucoup lire.**
Bardzo lubię czytać.

63. **J'aime (bien) le cinéma.**
Lubię (bardzo) kino.

64. **Je n'aime pas la peinture.**
Nie lubię malarstwa.

65. **Je n'aime pas du tout cuisiner.**
Wcale nie lubię gotować.

66. **Je préfère la musique au sport.**
Wolę muzykę od sportu.

LEKCJA 1

SŁOWNICZEK

Salutations et formules de politesse

- **Bonjour monsieur** – Dzień dobry, panie
- **Comment allez-vous ?** – Jak się pan/pani ma? (formalnie)
- **Très bien, merci.** – Bardzo dobrze, dziękuję.
- **À vous.** – A pan/pani?
- **Enchanté de vous connaître.** – Miło pana/panią poznać.
- **Salut, Pierre !** – Cześć, Pierre!
- **Ça va ?** – Jak się masz?
- **Tout va bien.** – Wszystko dobrze.
- **Ça va, et toi ?** – Dobrze, a u ciebie?
- **Très bien, merci.** – Bardzo dobrze, dziękuję.

Formuły pożegnania

- **Au revoir.** – Do widzenia.
- **À bientôt.** – Do zobaczenia wkrótce.
- **À demain.** – Do jutra.

- **Bonne journée.** – Miłego dnia.
- **Bon après-midi.** – Miłego popołudnia.
- **Bonsoir.** – Dobry wieczór. / Dobranoc.
- **Bonne soirée.** – Miłego wieczoru.
- **Bonne nuit.** – Dobranoc.
- **Salut !** – Cześć! (na powitanie i pożegnanie)
- **Ciao !** – Cześć! / Pa!
- **Bye !** – Pa!

Pory dnia

- **La nuit** – Noc
- **Le matin** – Rano
- **Le soir** – Wieczór
- **L'après-midi** – Popołudnie

Czasowniki i zwroty

- **J'ai tout.** – Mam wszystko.
- **Il veut.** – On chce.

Pisownia i pytania

- **Comment ça s'écrit ?** – Jak to się pisze?
- **Ça s'écrit avec…** – To się pisze z…
- **De votre nom** – Z pańskiego nazwiska

Dni tygodnia

- **Lundi** – Poniedziałek
- **Mardi** – Wtorek
- **Mercredi** – Środa
- **Jeudi** – Czwartek
- **Vendredi** – Piątek
- **Samedi** – Sobota
- **Dimanche** – Niedziela

Przedmioty szkolne

- **Mathématiques** – Matematyka
- **Physique-chimie** – Fizyka i chemia
- **Histoire** – Historia
- **Géographie** – Geografia
- **SVT (Sciences de la Vie et de la Terre)** – Nauki przyrodnicze
- **Enseignement** – Nauczanie
- **Langues étrangères** – Języki obce

- **Anglais** – Angielski
- **Espagnol** – Hiszpański
- **Italien** – Włoski
- **Russe** – Rosyjski
- **Chinois** – Chiński

SŁOWNICZEK PRZEDMIOTÓW W SALI

- **La fenêtre** – Okno
- **La table** – Stół
- **Le protecteur** – Ochraniacz
- **La crème** – Krem
- **Les bureaux** – Biurka
- **Les chaises** – Krzesła
- **Les livres** – Książki
- **Les crayons à papier** – Ołówki
- **La gomme** – Gumka do mazania
- **Le Coran** – Koran
- les cahiers – zeszyty
- **Le sac** – Torba/plecak
- **La trousse** – Piórnik
- **Le dictionnaire** – Słownik
- **L'armoire** – Szafa
- **La porte** – Drzwi
- **La carte** – Mapa/karta
- **L'ordinateur** – Komputer
- **L'imperméable** – Płaszcz przeciwdeszczowy
- **Les consoles** – Konsole
- **Le stylo** – Długopis

Pozdrowienia i podstawowe zwroty

- **Bonjour** – Dzień dobry
- **Bonsoir** – Dobry wieczór
- **Bonne nuit** – Dobranoc
- **Ça va ?** – Jak się masz?
- **Oui, ça va bien, merci à toi.** – Tak, mam się dobrze, dziękuję.
- **Très bien, merci.** – Bardzo dobrze, dziękuję.
- **Enchanté(e).** – Miło mi (powiedzenie przy poznawaniu kogoś).

Przedstawianie się

- **Je te présente Maëlys, une copine.** – Przedstawiam Ci Maëlys, koleżankę.
- **Ma grand-mère Mathilde.** – Moja babcia Mathilde.
- **Bonjour madame.** – Dzień dobry, pani.

- **Bonjour mademoiselle.** – Dzień dobry, panienko.
- **Comment vous vous appelez ?** – Jak się pani/pan nazywa?
- **Je m'appelle Marie.** – Nazywam się Marie.
- **C'est un joli prénom.** – To ładne imię.

Narodowość i pochodzenie

- **Vous êtes française ?** – Czy jest pani Francuzką?
- **Oui, je suis française, mais ma famille est d'origine turque.** – Tak, jestem Francuzką, ale moja rodzina pochodzi z Turcji.
- **Ah, très bien.** – Ach, świetnie.
- **Italienne.** – Włoszka.

Szkoła i wiek

- **Vous êtes dans la même classe ?** – Jesteście w tej samej klasie?
- **J'ai 16 ans.** – Mam 16 lat.
- **Moi, j'ai 17 ans.** – Ja mam 17 lat.
- **Oh là là, déjà 17 ans !** – O rany, już 17 lat!

Internet i media społecznościowe

- **Vous êtes sur Twitter ?** – Jesteście na Twitterze?
- **Non, moi je suis sur Facebook.** – Nie, ja jestem na Facebooku.

Ludzie i relacje

- **À droite, qui est-ce ?** – Po prawej, kto to jest?
- **Tu la connais ?** – Znasz ją?
- **Oui, c'est mon voisin.** – Tak, to mój sąsiad.
- **Il habite dans notre immeuble. –** Mieszka w naszym bloku.
- **Il est célibataire.** – Jest singlem.
- **Pourquoi est-ce que tu penses ça ?** – Dlaczego tak myślisz?

Zawody i praca

- **Il est professeur de maths.** – Jest nauczycielem matematyki.
- **Il est professionnel.** – Jest profesjonalistą

Przedstawianie się i rozmowa o narodowości

- **Je vous présente Bernard.** – Przedstawiam wam Bernarda.
- **Il est de Montréal.** – Jest z Montrealu.
- **Bonjour, je m'appelle Daniel.** – Dzień dobry, nazywam się Daniel.
- **Et toi, comment tu t'appelles ?** – A ty, jak się nazywasz?
- **Je m'appelle Ali.** – Mam na imię Ali.

- **Tu habites à Paris ?** – Mieszkasz w Paryżu?
- **Tu es français ?** – Jesteś Francuzem?
- **Non, je suis anglaise, mais j'habite à Paris.** – Nie, jestem Angielką, ale mieszkam w Paryżu.
- **Et toi ?** – A ty?
- **Moi, je suis italienne.** – Ja jestem Włoszką.
- **Tu habites à Paris aussi ?** – Ty też mieszkasz w Paryżu?
- **Non, j'habite à Milan.** – Nie, mieszkam w Mediolanie.
- **Super !** – Świetnie!

Państwa i narodowości

- **L'Allemagne – Niemcy → Allemand(e) – Niemiec/Niemka**
- **L'Angleterre – Anglia → Anglais(e) – Anglik/Angielka**
- **L'Autriche – Austria → Autrichien(ne) – Austriak/Austriaczka**
- **La Belgique – Belgia → Belge – Belg/Belgijka**
- **L'Espagne – Hiszpania → Espagnol(e) – Hiszpan/Hiszpanka**
- **La France – Francja → Français(e) – Francuz/Francuzka**
- **La Hongrie – Węgry → Hongrois(e) – Węgier/Węgierka**
- **L'Italie – Włochy → Italien(ne) – Włoch/Włoszka**
- **La Pologne – Polska → Polonais(e) – Polak/Polka**
- **Le Portugal – Portugalia → Portugais(e) – Portugalczyk/Portugalka**
- **La Roumanie – Rumunia → Roumain(e) – Rumun/Rumunka**
- **La Suède – Szwecja → Suédois(e) – Szwed/Szwedka**
- **La Suisse – Szwajcaria → Suisse – Szwajcar/Szwajcarka**
- **La Grèce – Grecja → Grec(que) – Grek/Greczynka**
- **L'Algérie – Algieria → Algérien(ne) – Algierczyk/Algierka**
- **Le Brésil – Brazylia → Brésilien(ne) – Brazylijczyk/Brazylijka**
- **Le Canada – Kanada → Canadien(ne) – Kanadyjczyk/Kanadyjka**
- **Le Québec – Quebec → Québécois(e) – Quebekczyk/Quebekka**
- **La Chine – Chiny → Chinois(e) – Chińczyk/Chinka**
- **Le Japon – Japonia → Japonais(e) – Japończyk/Japonka**
- **Le Maroc – Maroko → Marocain(e) – Marokańczyk/Marokanka**
- **Le Mexique – Meksyk → Mexicain(e) – Meksykanin/Meksykanka**
- **Les États-Unis – Stany Zjednoczone → Américain(e) – Amerykanin/Amerykanka**

Pożegnania

- **Salut !** – Cześć!
- **Au revoir !** – Do widzenia!
- **À bientôt !** – Do zobaczenia wkrótce!

Zawody

- **Un dentiste / Une dentiste** – Dentysta/Dentystka
- **Un infirmier / Une infirmière** – Pielęgniarz/Pielęgniarka
- **Un fermier / Une fermière** – Rolnik/Rolniczka
- **Un boulanger / Une boulangère** – Piekarz/Piekarka
- **Une boulangerie** – Piekarnia
- **Un pâtissier / Une pâtissière** – Cukiernik/Cukierniczka
- **Un musicien / Une musicienne** – Muzyk
- **Un directeur / Une directrice** – Dyrektor/Dyrektorka
- **Un professeur / Une professeure** – Nauczyciel/Nauczycielka
- **Ce sont des professeurs.** – To są nauczyciele.

GRAMATYKA

1. Le présent des verbes en -er (1er groupe)

Je m'appelle Jeanne. J'habite à Paris et je parle français.

Do pierwszej grupy należą czasowniki regularne, zakończone w bezokoliczniku na **-er**. Czas teraźniejszy tworzymy, odcinając **-er** od bezokolicznika i dodając do tematu odpowiednie końcówki:
-e, -es, -e, -ons, -ez, -ent.

Parler (mówić)

- **Je parle**
- **Tu parles**
- **Il/Elle/On parle**
- **Nous parlons**
- **Vous parlez**
- **Ils/Elles parlent**

Końcówki **-e, -es, -ent** są **nieme**, tzn. nie wymawiamy ich.

S'appeler (nazywać się)

- **Je m'appelle**
- **Tu t'appelles**
- **Il/Elle/On s'appelle**
- **Nous nous appelons**
- **Vous vous appelez**
- **Ils/Elles s'appellent**

S'appeler jest czasownikiem **zwrotnym** (→ patrz str. 58), a więc poprzedzonym odpowiednią formą zaimka **"się"** (*me, te, se, nous, vous, se*).

✅ **Większość czasowników zakończonych na -eler ma podwójne -ll w temacie przed końcówkami, których się nie wymawia.**

2. Les pronoms personnels toniques

Moi, je m'appelle Roberta. Et vous ?

Osoba	**Liczba pojedyncza**	**Liczba mnoga**
1.	**moi**	**nous**
2.	**toi**	**vous**
3. m.	**lui**	**eux**
3. f.	**elle**	**elles**

🔹 **Zaimki osobowe akcentowane są używane:**

✅ **Aby podkreślić, kto jest wykonawcą danej czynności**

- *Moi, j'habite à Paris.*
- *Toi, tu habites à Bordeaux.*

✅ **Po przyimku** (*avec, pour, sur...*)

- *Il habite avec moi.*

✅ **Niezależnie od czasownika**

- *Nous habitons à Londres. Et vous ?*

✅ **Po „c'est" / „ce sont"**

- *Qui est-ce ?*
- *C'est moi.*
- *Ce sont eux.*

Zaimek "on"

Zaimek **on** może mieć wiele znaczeń. Może zastępować słowa **quelqu'un** („ktoś") lub **tout le monde** („wszyscy"). W języku polskim można go także tłumaczyć za pomocą zwrotu bezosobowego **"się"**, np. *"Zęby myje się po jedzeniu."*

W języku potocznym **on** często zastępuje **nous** („my").

Przykłady:

- *Ici, on trouve des livres intéressants.* – Tutaj można znaleźć interesujące książki.
- *On frappe à la porte.* – Ktoś puka do drzwi.
- *On va au cinéma ?* – Idziemy do kina?

Po **on** czasownik zawsze występuje w trzeciej osobie liczby pojedynczej.

Gramatyka

Rodzaj żeński rzeczowników i przymiotników

Najczęściej formę żeńską rzeczownika lub przymiotnika tworzy się przez dodanie końcówki **-e** do formy męskiej.

Przykłady:

- *Il est avocat. → Elle est avocate.*
- *Il est russe. → Elle est russe.* (brak zmiany, jeśli forma męska kończy się na "-e")

Niektóre rzeczowniki i przymiotniki zmieniają się w inny sposób:

Masculin	**Féminin**
canadien	canadienne
infirmier	infirmière
vendeur	vendeuse
directeur	directrice

Forma pytająca

Zdanie pytające w języku francuskim można tworzyć na trzy sposoby:

1. **Poprzez intonację** (język nieformalny)
   - *Vous avez un stylo, s'il vous plaît ?*
2. **Dodając "est-ce que" przed podmiotem** (język standardowy)
   - *Est-ce que vous avez un stylo, s'il vous plaît ?*
3. **Poprzez inwersję orzeczenia z podmiotem** (język formalny)
   - *Avez-vous un stylo, s'il vous plaît ?*

Jeśli czasownik w trzeciej osobie kończy się samogłoską, dodajemy **"-t-"**, aby uniknąć zbitki samogłosek:

- *Parle-t-elle français ?*

Zaimki pytające (*quand – kiedy, comment – jak, où – gdzie...*) mogą być używane w każdej z tych konstrukcji.

Przykłady:

- *Comment tu t'appelles ?*
- *Quand est-ce que tu arrives ?*
- *Où habites-tu ?*

W języku potocznym pytania przez intonację mogą mieć zaimek pytający na końcu zdania:

- *Tu t'appelles comment ?*
- *Tu arrives quand ?*
- *Tu habites où ?*

Zaimki pytające "quel / quelle / quels / quelles"

Zaimek **quel** odmienia się przez rodzaj i liczbę:

Masculin	**Féminin**
Singulier	quel
Pluriel	quels

Przykłady:

- *Quel âge as-tu ?* – Ile masz lat?
- *Quelle ville habites-tu ?* – W jakim mieście mieszkasz?
- *Quels livres préfères-tu ?* – Jakie książki lubisz?
- *Quelles langues parles-tu ?* – Jakimi językami mówisz?

"Qui est-ce ?" vs. "Qu'est-ce que c'est ?"

- **Qui est-ce ?** – Kto to jest?
  - *C'est le plombier.*
  - *Ce sont les amis de Philippe.*
- **Qu'est-ce que c'est ?** – Co to jest?
  - *C'est un livre.*
  - *Ce sont des lunettes.*

W języku potocznym często spotyka się:

- *Qui c'est ?* zamiast *Qui est-ce ?*
- *C'est quoi ?* zamiast *Qu'est-ce que c'est ?*
- *C'est...* zamiast *Ce sont...* (np. *C'est des amis.*)

Kultura: Grzeczność i powitania

Francuzi przykładają dużą wagę do zasad grzeczności, które ułatwiają relacje międzyludzkie. **Grzeczność to między innymi:**

- mówienie *"bonjour"*, *"merci"*, *"s'il vous plaît"*,
- przepraszanie *("pardon")*,
- pytanie o samopoczucie: *"Comment allez-vous ?"*

"Tu" czy "vous"?

- *Tu* – stosuje się wśród znajomych, rodziny, rówieśników.
- *Vous* – używane wobec nieznajomych, osób starszych i przełożonych.

Powitania

- *Bonjour !* – Najbardziej uniwersalne.
- *Salut !* lub *Coucou !* – Nieformalne.

Pożegnania

- *Au revoir !* – Do widzenia.
- *À bientôt !* – Do zobaczenia wkrótce.
- *Bonne journée !* – Miłego dnia.
- *Bonne nuit !* – Dobranoc.
- *Salut ! / À la prochaine !* – Nieformalne.

Podawanie ręki czy pocałunek w policzek?

- **Podanie ręki** – przy oficjalnych spotkaniach, w relacjach zawodowych.
- **Pocałunek w policzek ("la bise")** – stosowany w kontaktach towarzyskich.

Ile pocałunków?
To zależy od regionu! W większości Francji daje się **dwa**, ale w niektórych miejscach **trzy lub cztery**.

Którą stroną zaczynać?
Francuzi zazwyczaj zaczynają od **prawego policzka**.

LEKCJA 2

SŁOWNICZEK

Wygląd fizyczny – L'apparence physique

- wysoki(a) – grand(e)
- niski(a) – petit(e)
- średniego wzrostu – de taille moyenne
- szczupły(a) – mince
- gruby(a) – gros(se)
- okrągły(a), krępy(a) – rond(e), fort(e)
- umięśniony(a) – musclé(e)
- łysy – chauve
- przystojny/piękny – beau/belle
- ładny(a) – joli(e)
- brzydki(a) – laid(e), moche (pot.)
- uśmiechnięty(a) – souriant(e)
- blady – pâle
- opalony – bronzé(e)

Włosy – Les cheveux

- krótkie – courts
- długie – longs
- proste – raides
- falowane – bouclés
- kręcone – frisés
- kędzierzawe – crépus
- blond – blonds
- brązowe – bruns, châtains
- rude – roux/rousse
- czarne – noirs

Oczy – Les yeux

- duże – grands
- małe – petits
- migdałowe – en amande
- niebieskie – bleus
- zielone – verts
- brązowe – marron

- szare – gris
- czarne – noirs

Charakter – Le caractère

- miły(a) – gentil(le)
- sympatyczny(a) – sympathique (sympa)
- wesoły(a) – joyeux/joyeuse
- smutny(a) – triste
- spokojny(a) – calme
- zestresowany(a) – stressé(e)
- rozmowny(a), gadatliwy(a) – bavard(e)
- cichy(a) – silencieux/silencieuse
- odważny(a) – courageux/courageuse
- tchórzliwy(a) – lâche
- dynamiczny(a) – dynamique
- leniwy(a) – paresseux/paresseuse
- ekstrawertyczny(a) – extraverti(e)
- introwertyczny(a) – introverti(e)
- żartowniś – farceur/farceuse
- poważny(a) – sérieux/sérieuse
- hojny(a) – généreux/généreuse
- skąpy(a) – égoïste
- inteligentny(a) – intelligent(e)
- głupi(a) – stupide
- cierpliwy(a) – patient(e)
- niecierpliwy(a) – impatient(e)
- skromny(a) – modeste
- zarozumiały(a) – prétentieux/prétentieuse
- oryginalny(a) – original(e)
- klasyczny(a), przeciętny(a) – classique
- towarzyski(a) – sociable
- nieprzyjazny(a) – antipathique

Rodzina – La famille

- dziadek – le grand-père
- babcia – la grand-mère
- rodzice – les parents
- ojciec – le père
- matka – la mère
- syn – le fils
- córka – la fille
- wnuk – le petit-fils

- wnuczka – la petite-fille
- wujek – l'oncle
- ciocia – la tante
- kuzyn – le cousin
- kuzynka – la cousine
- brat – le frère
- siostra – la sœur
- mąż – le mari
- żona – la femme
- siostrzeniec/bratanek – le neveu
- siostrzenica/bratanica – la nièce

Stan cywilny – L'état civil

- kawaler/panna – célibataire
- żonaty/mężatka – marié(e)
- rozwiedziony(a) – divorcé(e)
- wdowiec/wdowa – veuf/veuve

GRAMATYKA

1. Rodzaj żeński rzeczowników i przymiotników (Le féminin des noms et des adjectifs)

Marion jest idealną dziewczyną: **sportive, mignonne, gentille et courageuse.**

Tworzenie rodzaju żeńskiego w języku francuskim

W większości przypadków do formy męskiej dodajemy końcówkę **-e**. Jednak istnieją wyjątki i inne zasady:

Męski	Żeński	Przykład
-eux	-euse	courageux → courageuse
-f	-ve	veuf → veuve
-el	-elle	intellectuel → intellectuelle
-on	-onne	patron → patronne
-an	-anne	paysan → paysanne
-as	-asse	bas → basse

-os	-osse	gros → grosse
-et	-ette	violet → violette

---

2. Liczba mnoga rzeczowników i przymiotników (Le pluriel des noms et des adjectifs)

Zdanie przykładowe: **Ce sont des élèves bavards, mais très curieux.**

Podstawowe zasady

- W większości przypadków liczbę mnogą tworzymy, dodając końcówkę **-s**:
  - une fille blonde → **des filles blondes**

Inne zasady tworzenia liczby mnogiej

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga	Przykłady
-s, -x, -z	nie zmieniają formy	un étudiant français → des étudiants français
-al	-aux	un garçon original → des garçons originaux
-au, -eu, -eau	-aux, -eux, -eaux	un noyau → des noyaux, un neveu → des neveux, un beau mariage → des beaux mariages
-bleu, -pneu	-s	bleu → bleus, pneu → pneus

 Uwaga: Końcówki **-s, -x** w liczbie mnogiej nie są wymawiane.

---

3. Forma przecząca (La forme négative)

Zdanie przykładowe: **Je n'aime plus Thomas: il n'est pas gentil avec moi.**

Tworzenie przeczenia

- Konstrukcja: **ne + czasownik + pas**
- Jeśli czasownik zaczyna się na samogłoskę lub nieme *h*, **ne** skraca się do **n'**.

✅ **Przykłady:**

- Il **n'est pas** son fils. (On nie jest jego synem.)
- Il **n'invite pas** son neveu. (On nie zaprasza swojego bratanka.)

Inne słowa przeczące

Francuski	Polski	Przykłady

ne… plus	już nie	Il **n'habite plus** ici. (On już tu nie mieszka.)
ne… rien	nic	Il **n'aime rien**. (On nic nie lubi.)
ne… personne	nikt	Il **ne connaît personne**. (On nikogo nie zna.)
ne… jamais	nigdy	Il **ne va jamais** aux réunions. (On nigdy nie chodzi na zebrania.)

📌 **Uwaga:** W zdaniu przeczącym rodzajniki nieokreślone i liczebniki zamieniają się na **de/d'**:

- Il a **un** cousin. → Il **n'a pas de** cousins.
- Il a **des** enfants. → Il **n'a pas d'** enfants.

Nie dotyczy to konstrukcji **c'est/ce sont**:

- C'est une fille gentille. → **Ce n'est pas une fille gentille.**

---

4. Zaimki dzierżawcze (Les adjectifs possessifs)

Zdanie przykładowe: **Les amis de vos amis sont nos amis !**

Tabela zaimków dzierżawczych

Liczba pojedyncza	**Liczba mnoga**
Męski	**Żeński**
mon	ma
ton	ta
son	sa
notre	notre
votre	votre
leur	leur

📌 **Uwaga:** Jeśli rzeczownik żeński zaczyna się od samogłoski lub niemego *h*, używamy form męskich:

- **mon amie** (a nie *ma amie*)
- **son histoire** (a nie *sa histoire*)

---

5. Dlaczego? Bo… (Pourquoi/Parce que)

Zdanie przykładowe:

- **Pourquoi tu es content ?** (Dlaczego jesteś zadowolony?)
- **Parce que je vais chez ma tante.** (Bo idę do cioci.)

📌 **Zasady:**

- **Pourquoi** – pytanie "dlaczego?"
- **Parce que/qu'** – odpowiedź "bo..."

---

6. Konstrukcje „C'est / Il est" oraz „Ce sont / Ils sont"

Zdanie przykładowe: **Ce sont des élèves bavards: ils sont très curieux.**

Kiedy używać „C'est" i „Ce sont"?

✅ **C'est / Ce sont** stosujemy przed:

- nazwą własną: **C'est Édouard. Ce sont Jeanne et Mélis.**
- zaimkiem osobowym akcentowanym: **C'est lui. Ce sont eux.**
- przymiotnikiem/przysłówkiem w formie bezosobowej: **C'est facile ! C'est bien !**
- rzeczownikiem z rodzajnikiem określonym lub nieokreślonym: **C'est une fille.**
- zaimkiem dzierżawczym: **C'est mon cahier.**
- zaimkiem wskazującym: **C'est ce cahier bleu.**
- liczebnikiem: **Ce sont deux cahiers.**

Kiedy używać „Il est / Elle est / Ils sont / Elles sont"?

✅ **Il est / Elle est / Ils sont / Elles sont** stosujemy przed:

- nazwą zawodu lub narodowości bez rodzajnika: **Il est médecin. Elles sont canadiennes.**
- przymiotnikiem: **Elle est belle. Ils sont beaux.**

📌 **Il est** występuje również w wyrażeniach czasowych:

- **Il est cinq heures.** (Jest piąta godzina.)
- **Il est tard.** (Jest późno.)
- **Il est tôt.** (Jest wcześnie.)

KULTURA

We Francji istnieją pieszczotliwe określenia dla członków rodziny:

- **Rodzice**: „papa” (tata) i „maman” (mama).
- **Dziadkowie**: „papy” (dziadek) i „mamie” (babcia) lub bardziej potoczne „pépé” i „mémé”.
- **Rodzeństwo**: „frangin” (brat) i „frangine” (siostra) – w języku potocznym.
- **Wujostwo**: „tonton” (wujek) i „tata” (ciocia).

Różne typy rodzin

- **Rodziny wielodzietne**: Coraz mniej popularne we Francji – tylko 10% rodzin ma troje lub więcej dzieci. Mimo to Francja przekracza średnią europejską, jeśli chodzi o liczbę dzieci na kobietę (ponad 2 dzieci, przy średniej europejskiej wynoszącej 1,5).
- **Rodziny patchworkowe (rekomponowane)**: Powstają, gdy rodzic po rozwodzie (lub rozstaniu) ponownie się wiąże z osobą mającą dzieci. To aż 7% rodzin we Francji.
- **Rodziny bez ślubu**: 44% par we Francji nie ma dzieci. Wiele par nie zawiera małżeństwa, ale podpisuje **PACS** (Pacte civil de solidarité) lub po prostu żyje razem i wychowuje dzieci.
- **Rodziny monoparentalne**: Coraz częstsze – 13% rodzin we Francji to rodziny z jednym rodzicem, najczęściej matką (85%).

Czym jest PACS?

Pacte Civil de Solidarité (PACS) to umowa cywilna między dwiema osobami dorosłymi (niezależnie od płci), które chcą formalnie uregulować swoje wspólne życie. Jest to alternatywa dla małżeństwa, dająca pewne prawa i obowiązki, ale mniej restrykcyjna niż ślub.

Kiedy dzieci opuszczają dom rodzinny?

Młodzi Francuzi długo pozostają w domach rodzinnych. Studia trwają coraz dłużej, a znalezienie pracy nie jest łatwe. Wielu z nich mieszka z rodzicami do 25. roku życia lub dłużej, ponieważ jest to tańsze i wygodniejsze niż wynajmowanie małego mieszkania.

Nazwisko po ślubie

Po zawarciu małżeństwa istnieje kilka możliwości:

1. Małżonkowie mogą zachować swoje nazwiska.
2. Jeden z nich może przyjąć nazwisko drugiego.
3. Można połączyć oba nazwiska.

Tradycyjnie dzieci przyjmują nazwisko ojca, ale mogą również nosić nazwisko matki lub oba nazwiska jednocześnie.

LEKCJA 3

SŁOWNICZEK

Sporty:

- piłka nożna – **le football**
- pływanie – **la natation**
- lekkoatletyka – **l'athlétisme**
- kolarstwo – **le cyclisme**
- tenis – **le tennis**
- jazda konna – **l'équitation**
- rugby – **le rugby**
- bieganie – **le footing**
- gimnastyka – **la gymnastique**
- koszykówka – **le basket**
- taniec – **la danse**
- żeglarstwo – **la voile**
- wspinaczka – **l'escalade**
- spływ pontonowy – **le rafting**
- spływ na desce – **l'hydrospeed**
- paralotnia – **le parapente**
- wyścigi na orientację – **la course d'orientation**
- snowboard – **le snowboard**
- narty – **le ski**
- łucznictwo – **le tir à l'arc**
- jazda konna (wędrówki) – **la randonnée équestre**
- jazda na quadzie – **le quad**

Instrumenty muzyczne:

- pianino – **le piano**
- harmonijka – **l'harmonica**
- trąbka – **la trompette**
- saksofon – **le saxophone**
- perkusja – **les percussions / la batterie**
- skrzypce – **le violon**

Czas wolny i hobby:

- gotowanie – **la cuisine**

- kino – **le cinéma**
- czytanie – **la lecture**
- teatr – **le théâtre**
- malarstwo – **la peinture**
- majsterkowanie – **le bricolage**
- spacery – **les promenades**
- zakupy – **le shopping**

Gry i zabawy:

- gry planszowe – **les jeux de société**
- karty – **les cartes**
- konsola – **la console**
- gry wideo – **les jeux vidéo**
- szachy – **les échecs**

Czas i codzienne czynności:

- wstawać – **se lever**
- kłaść się spać – **se coucher**
- myć się – **se laver**
- brać prysznic – **prendre une douche**
- myć zęby – **se brosser / laver les dents**
- malować się – **se maquiller**
- czesać się – **se coiffer**
- ubierać się – **s'habiller**
- jeść śniadanie – **prendre son petit déjeuner**
- jeść obiad – **déjeuner**
- jeść kolację – **dîner**
- jeść podwieczorek – **goûter**
- pracować – **travailler**
- odrabiać lekcje – **faire ses devoirs**
- wracać do domu – **rentrer à la maison**

GRAMATYKA

1. Les verbes pronominaux
Le matin, je me réveille à 7 h 30.
Se laver

Je	me lave
Tu	te laves

Il/Elle/On	se lave
Nous	nous lavons
Vous	vous lavez
Ils/Elles	se lavent

Myć się

- W czasownikach zwrotnych (verbes pronominaux) występuje zaimek zwrotny, który jest odpowiednikiem polskiego „się". W języku francuskim zaimek ten musi być dopasowany do osoby i przybiera formy: me, te, se, nous, vous, se.
- Formy "me", "te", "se" ulegają elizji przed samogłoską i niemym "h", tj. apostrof zastępuje literę "e". Przykłady: *Il s'entraîne*, *Je m'habille*.
- W zdaniu przeczącym "ne" występuje przed zaimkiem zwrotnym, a "pas" po czasowniku. Przykład: *Il ne se lève pas avant 7 heures*.

---

2. Les particularités des verbes en -er (1): préférer et acheter

- *On achète ce CD ?*
    - *Moi, je préfère l'autre.*

Préférer

Je	préfère
Tu	préfères
Il/Elle/On	préfère
Nous	préférons
Vous	préférez
Ils/Elles	préfèrent

Acheter

J'	achète
Tu	achètes
Il/Elle/On	achète
Nous	achetons
Vous	achetez
Ils/Elles	achètent

Kupować

- Czasowniki pierwszej grupy, które w przedostatniej sylabie bezokolicznika mają "-é" z akcentem ostrym (*considérer, espérer, répéter, exagérer, suggérer, posséder, ...*) lub "-e" bez akcentu (*se lever, geler, peler, peser*), w końcówkach niewymawianych zmieniają tę sylabę na "-è" z akcentem ciężkim (np. *s'appeler* podwaja spółgłoskę przed końcówkami niewymawianymi).

---

3. Le présent des verbes aller, faire et venir

- *Qu'est-ce que vous faites pendant les vacances de Noël ?*
- *Nous allons à Lyon ! Tu viens avec nous ?*

Je	vais	fais
Tu	vas	fais
Il/Elle/On	va	fait
Nous	allons	faisons
Vous	allez	faites
Ils/Elles	vont	font

---

4. Les articles contractés

Je fais du sport trois fois par semaine.

Formy ściągnięte powstają z połączenia przyimków à i de oraz rodzajników określonych le i les:

À

Singulier	Masculin: à + le → au Féminin: à + la → à la Singulier: à + l' → à l'
Pluriel	Masculin: à + les → aux

De

Singulier	Masculin: de + le → du Féminin: de + la → de la
Pluriel	de + les → des

De l' występuje przed samogłoską i niemym "h": *de l'étranger, de l'hôpital*.

---

5. Il y a

Est-ce qu'il y a un autre stage ?
Non, il n'y a pas d'autre stage.

- "Il y a" jest formą bezosobową i nieodmienną. Odpowiada polskiemu wyrażeniu „znajduje się

LEKCJA 4

SŁOWNICZEK

- **Je conduis** - prowadzę (samochód)
- **Passer le permis (de conduire)** - zdać egzamin na prawo jazdy
- **Rouler à gauche** - jeździć lewą stroną drogi
- **Taper une adresse sur le GPS** - wpisać adres do GPS-a
- **Rêver de** - marzyć o
- **Gagner un week-end** - wygrać weekend (pobyt weekendowy)
- **Ranger** - porządkować, układać

---

2. Mieszkanie i jego cechy

- **Un appartement** - mieszkanie
- **Un studio** - kawalerka
- **Une maison** - dom
- **Un loft** - loft
- **Une villa** - willa
- **Contemporain(e)** - współczesny
- **Moderne** - nowoczesny
- **Lumineux/lumineuse** - jasny/jasna
- **Sombre** - ciemny
- **Calme** - cichy
- **Bruyant(e)** - hałaśliwy/hałaśliwa
- **Avec vue** - z widokiem (na morze, góry, ulicę)
- **L'ascenseur** - winda
- **Le parking** - parking
- **Le balcon** - balkon
- **Une terrasse** - taras
- **La cour** - dziedziniec

---

3. Wyposażenie domu

- **Un canapé** - kanapa
- **Un fauteuil** - fotel
- **Un tapis** - dywan
- **Une table basse** - niski stolik
- **La télévision** - telewizor
- **Un coussin** - poduszka
- **La table de chevet** - stolik nocny
- **Le lavabo** - umywalka
- **La douche** - prysznic
- **La baignoire** - wanna
- **Les WC** - toaleta
- **Le bureau** - biuro, biurko
- **L'étagère** - półka
- **Le placard** - szafa
- **Les toilettes** - toaleta
- **Le garage** - garaż
- **La chambre** - sypialnia
- **Le salon** - salon
- **La cuisine** - kuchnia
- **Le jardin** - ogród
- **La salle à manger** - jadalnia
- **Le couloir** - korytarz
- **L'entrée** - wejście
- **L'escalier** - schody

---

4. Mieszkanie i lokalizacja

- **Colocataire** - współlokator
- **Locataire** - najemca
- **Propriétaire** - właściciel
- **Mon logement** - moje mieszkanie
- **À pied** - pieszo
- **En voiture** - samochodem
- **À vélo** - na rowerze
- **À rollers** - na rolkach
- **Le cycliste** - rowerzysta
- **Le passage piéton** - przejście dla pieszych
- **Le feu** - światło (sygnalizacja świetlna)

- **Le trottoir** - chodnik
- **Le casque** - kask
- **La ceinture de sécurité** - pas bezpieczeństwa
- **La route** - droga
- **L'avenue** - aleja
- **Le panneau** - znak drogowy
- **Le chemin** - droga
- **Le passage piéton** - przejście dla pieszych

- **Demander son adresse** - pytać o adres
- **Chez** - u (u Fabiena, u piekarza)
- **Ranger** - porządkować, układać
- **Mon logement** - moje mieszkanie
- **Lumineux/lumineuse** - jasny/jasna
- **Sombre** - ciemny
- **L'ascenseur** - winda
- **Le parking** - parking

GRAMATYKA

1. Le futur proche (czas przyszły bliski)

- **Ils vont partir** – Oni zamierzają wyjechać.
- **Nous allons déménager** – Zamierzamy się przeprowadzić.

Opis:
Czas przyszły bliski (futur proche) używany jest do wyrażenia czynności, która ma się wydarzyć w niedalekiej przyszłości, lub do wyrażenia przyszłych planów. Tworzymy go za pomocą konstrukcji: **podmiot + czasownik aller w czasie teraźniejszym + bezokolicznik**.

Przykład:
Je vais passer mon permis de conduire – Zamierzam zdać prawo jazdy.

Zdanie przeczące:
W zdaniu przeczącym dodajemy **ne** przed **aller** i **pas** po nim.

Przykład:
Je ne vais pas rentrer à la maison – Nie zamierzam wrócić do domu.

---

2. Le présent des verbes en -ir (2° groupe)

Przykład:
J'obéis à ma mère: je finis de ranger ma chambre avant d'aller au cinéma – Słucham mojej mamy: kończę sprzątać pokój, zanim pójdę do kina.

Opis:
Druga grupa czasowników to czasowniki regularne, które kończą się na **-ir** i których czas teraźniejszy tworzymy, dodając końcówki: **-is, -is, -it, -issons, -issez, -issent** do tematu czasownika.

Przykład odmiany czasownika "finir":

- **Je finis** – Kończę
- **Tu finis** – Kończysz
- **Il/Elle/On finit** – Kończy
- **Nous finissons** – Kończymy
- **Vous finissez** – Kończycie
- **Ils/Elles finissent** – Kończą

Czasowniki, które odmieniają się jak "finir":
agir, applaudir, bâtir, choisir, désobéir, établir, grandir, grossir, maigrir, obéir, réfléchir, remplir, réussir, vieillir.

Czasowniki nieregularne:
Niektóre czasowniki zakończone na **-ir** odmieniają się nieregularnie, np. **partir**.

---

3. Le verbe partir

Przykład:
Je déménage: je pars habiter dans une autre ville – Przeprowadzam się: wyjeżdżam, żeby mieszkać w innym mieście.

Opis:
Czasownik **partir** należy do trzeciej grupy (czasowniki nieregularne, które nie odmieniają się jak czasowniki regularne z grupy pierwszej i drugiej).

Czasownik **partir** ma dwa tematy:

- **par-** (dla liczby pojedynczej)
- **part-** (dla liczby mnogiej)

Przykład odmiany czasownika "partir":

- **Je pars** – Wyjeżdżam
- **Tu pars** – Wyjeżdżasz
- **Il/Elle/On part** – Wyjeżdża

- **Nous partons** – Wyjeżdżamy
- **Vous partez** – Wyjeżdżacie
- **Ils/Elles partent** – Wyjeżdżają

Czasowniki, które odmieniają się jak "partir":
sortir, dormir, sentir, ressentir, servir, mentir.

---

4. L'impératif (tryb rozkazujący)

Przykład:
Ne va pas trop vite et regarde les panneaux! – Nie jedź za szybko i patrz na znaki!

Opis:
Tryb rozkazujący używany jest do wyrażania rozkazów, instrukcji, zakazów lub rad. W trybie rozkazującym mamy tylko trzy osoby: drugą osobę liczby pojedynczej oraz pierwszą i drugą osobę liczby mnogiej.
Tworzenie trybu rozkazującego:
W trybie rozkazującym opuszczamy zaimek osobowy, który pełni funkcję podmiotu w trybie oznajmującym.

Przykład odmiany czasowników w trybie rozkazującym:

- **Parler (mówić):**
  Parle ! – Mów!
  Parlons ! – Mówmy!
  Parlez ! – Mówcie!

- **Finir (kończyć):**
  Finis ! – Kończ!
  Finissons ! – Kończmy!
  Finissez ! – Kończcie!

- **Partir (wyjeżdżać):**
  Pars ! – Wyjedź!
  Partons ! – Wyjedźmy!
  Partez ! – Wyjedźcie!

- **Faire (robić):**
  Fais ! – Rób!
  Faisons ! – Róbmy!
  Faites ! – Róbcie!

Uwagi:
Czasowniki zakończone na **-er** w drugiej osobie liczby pojedynczej tracą **-s**.
Przykład:
Tourne à gauche ! – Skręć w lewo!

Czasowniki **être i **avoir** mają nieregularne formy w trybie rozkazującym:

- **Être:**
  Sois ! – Bądź!
  Soyons ! – Bądźmy!
  Soyez ! – Bądźcie!
- **Avoir:**
  Aie ! – Miej!
  Ayons ! – Miejmy!
  Ayez ! – Miejcie!

Zdanie przeczące:
Zdanie przeczące tworzymy, dodając **ne** przed czasownikiem i **pas** (lub inne słowo przeczące) po czasowniku.
Przykład:
Ne tournez pas à gauche – Nie skręcaj w lewo.

Zaimki w trybie rozkazującym:
W zdaniach twierdzących zaimki występują po czasowniku, oddzielone dywizem (łącznikiem).
Przykład:
Lave-toi – Umyj się!

W zdaniach przeczących zaimki występują przed czasownikiem.
Przykład:
Ne te lève pas ! – Nie wstawaj!

---

5. Les pronoms personnels compléments d'objet direct (COD)

Przykład:
Les vêtements, je les range dans le placard – Ubrania, wkładam je do szafy.

Opis:
Zaimki osobowe w funkcji dopełnienia bliższego zastępują rzeczownik, który odpowiada na pytania: **kogo?** lub **co?**.

Zaimki w liczbie pojedynczej i mnogiej:

- **1. osoba (liczba pojedyncza): me** (mnie)

- **2. osoba (liczba pojedyncza): te** (cię, ciebie)
- **3. osoba (liczba pojedyncza): le/la** (go/ją)
- **1. osoba (liczba mnoga): nous** (nas)
- **2. osoba (liczba mnoga): vous** (was)
- **3. osoba (liczba mnoga): les** (ich, je)

Przykład z elizją:
Il m'écoute – On mnie słucha.
Je t'écoute – Słucham cię.

Zaimki w trybie rozkazującym:
W zdaniach twierdzących w trybie rozkazującym zaimki występują po czasowniku, oddzielone dywizem.
Przykład:
Aide-moi ! – Pomóż mi!

W zdaniach z bezokolicznikiem (np. **aller, devoir, pouvoir, vouloir**), zaimki występują przed bezokolicznikiem.
Przykład:
Mélis va les accompagner – Mélis pójdzie z nimi.
Nous allons les aider à déménager – Pomożemy im przeprowadzić się.

---

6. Les prépositions devant les noms de pays et de villes (Przyimki przed nazwami państw i miast)

Przykład:
Elle vient de Paris, elle habite à Bordeaux, mais elle va bientôt déménager à Marseille – Ona pochodzi z Paryża, mieszka w Bordeaux, ale wkrótce przeprowadzi się do Marsylii.

Kierunek, miejsce przeznaczenia i miejsce pobytu:

- **à + miasto** (np. **Elle habite à Bordeaux**)
- **en + państwo rodzaju żeńskiego lub zaczynające się od samogłoski** (np. **Elle va en Espagne, en Iran**)
- **au + państwo rodzaju męskiego, zaczynające się od spółgłoski** (np. **J'habite au Kenya**)
- **aux + państwo w liczbie mnogiej, archipelag** (np. **Ils passent leurs vacances aux États-Unis, aux Bahamas**)

Miejsce wyjścia:

- **de/d' + miasto** (np. **Il vient de Toulouse**)
- **du + państwo rodzaju męskiego** (np. **Ils arrivent du Kenya**)
- **des + państwo w liczbie mnogiej** (np. **Ces étudiants viennent des États-Unis**)

PHONÉTIQUE (Fonetyka)

Voyelles [o]:
Dźwięk **[o]** zapisywany jest jako **o**, **ô**, **au**.

Przykłady:
dos – plecy
bureau – biuro

LEKCJA 5

SŁOWNICZEK

Zakupy / Produkty spożywcze:

1. **faire les courses**: robić zakupy
2. **des achats**: zakupy
3. **vous désirez ? / Je vous sers ?**: Czym mogę służyć?
4. **combien coûtent les bananes ?**: ile kosztują banany?
5. **quel est le prix de la salade ?**: jaka jest cena sałaty?
6. **combien est-ce que je vous dois ?**: ile wam płacę?
7. **une baguette**: bagietka
8. **un kilo de pommes de terre**: kilogram ziemniaków
9. **une brique de lait**: karton mleka
10. **une tranche de jambon**: plasterek szynki
11. **une boîte de thon**: puszka tuńczyka
12. **une cannette de soda**: puszka napoju gazowanego
13. **une demi-douzaine d'œufs**: pół tuzina jajek
14. **une tablette de chocolat**: tabliczka czekolady
15. **une salade composée**: sałatka mieszana
16. **une quiche lorraine**: tarta lorenska
17. **les légumes**: warzywa
18. **les fruits de mer**: owoce morza
19. **le lait**: mleko
20. **le fromage**: ser
21. **les œufs**: jajka
22. **les yaourts**: jogurty

23. **les pâtes**: makaron
24. **le sucre**: cukier
25. **le sel**: sól
26. **le poivre**: pieprz
27. **la moutarde**: musztarda
28. **la mayonnaise**: majonez
29. **la glace**: lody

Problemy zdrowotne:

1. **qu'est-ce qui t'arrive ?**: co ci się stało? co się dzieje?
2. **j'ai (très) mal**: bardzo mnie boli
3. **j'ai soif**: mam pragnienie
4. **une ordonnance**: recepta
5. **d'un seul coup**: za jednym razem, naraz
6. **un régime**: dieta, reżim
7. **une indigestion**: niestrawność
8. **une angine**: zapalenie gardła
9. **un rhume**: przeziębienie
10. **une grippe**: grypa
11. **une entorse**: skręcenie
12. **une fracture**: złamanie
13. **un médicament**: lek
14. **un sirop contre la toux**: syrop na kaszel
15. **un pansement**: plaster
16. **une pommade**: maść
17. **un comprimé**: tabletka
18. **suivre un traitement**: stosować leczenie
19. **rester au chaud**: pozostać w cieple
20. **se mettre au lit**: położyć się do łóżka
21. **se couvrir**: okryć się
22. **avoir mal au ventre**: boleć brzuch
23. **avoir mal à la tête**: boleć głowa
24. **avoir de la fièvre**: mieć gorączkę
25. **avoir le nez qui coule**: mieć katar
26. **avoir soif**: być spragnionym
27. **avoir sommeil**: być śpiącym

W sklepie i żywność:

1. **au rayon charcuterie**: na stoisku z wędlinami

2. **faire des courses**: robić zakupy
3. **des légumes cuits à l'eau**: warzywa gotowane w wodzie
4. **des yaourts**: jogurty
5. **une tarte**: tarta
6. **un gâteau au chocolat**: ciasto czekoladowe

Inne zwroty / Wyrażenia:

1. **goûter**: próbować (potrawy)
2. **volontiers**: chętnie
3. **épicé(e)**: ostry/a, mocno przyprawiony/a
4. **une recette**: przepis kulinarny
5. **de l'argent**: pieniądze

GRAMATYKA

1. Les articles partitifs

Rodzajniki cząstkowe (articles partitifs) wskazują na nieokreśloną ilość.

Rodzajniki cząstkowe:

- **Masculin singulier**: **du** (le) / **de l'** (l')
- **Pluriel**: **des**
- **Féminin singulier**: **de la** / **de l'** (l')

Przykłady użycia:

- **du pain** (chleb)
- **de l'eau** (woda) – używamy **de l'**, ponieważ przed samogłoską "eau" mamy elizję.

W zdaniach przeczących:

- W konstrukcjach przeczących rodzajnik cząstkowy zmienia się na **de/d'**.

Przykład:

- **Il y a du pain ? → Non, il n'y a pas de pain.**
- **Il reste de l'eau ? → Non, il n'y a plus d'eau.**

Po wyrażeniu **ce n'est pas** lub **ce ne sont pas**: rodzajnik cząstkowy **nie zmienia się**.

- **C'est de la confiture.**
- **Ce n'est pas de la confiture.**

---

2. Les adverbes de quantité (Przysłówki określające ilość)

Przysłówki takie jak **peu**, **assez**, **beaucoup**, **trop** są **nieodmienne**.

- **Il mange peu.** (On je mało.)
- **Elle cuisine trop.** (Ona gotuje za dużo.)

Przysłówki te zawsze występują z **de/d'** przed rzeczownikami:

- **Je n'ai pas assez de yaourts pour faire ce gâteau.** (Nie mam wystarczającej ilości jogurtów, aby zrobić to ciasto.)
- **Nous avons peu d'argent pour faire les courses.** (Mamy mało pieniędzy na zakupy.)

---

3. Très / Beaucoup (de/d')

- **Beaucoup** używamy z czasownikami:
  - **Il dort beaucoup.** (On dużo śpi.)
- **Beaucoup de/d'** używamy z rzeczownikami:
  - **Il est malade: il a beaucoup de fièvre.** (On jest chory: ma dużo gorączki.)
- **Très** używamy z przymiotnikami i przysłówkami:
  - **Elle est très sportive.** (Ona jest bardzo wysportowana.)
  - **Ce médecin soigne très bien ses patients.** (Ten lekarz bardzo dobrze leczy swoich pacjentów.)

---

4. Le verbe "boire" (Czasownik "pić")

Odmiana czasownika **boire** (pić) w czasie teraźniejszym:

- **Je bois** (Piję)
- **Tu bois** (Pijesz)
- **Il/Elle/On boit** (On/Ona pije)
- **Nous buvons** (Pijemy)
- **Vous buvez** (Pijecie)
- **Ils/Elles boivent** (Oni/One piją)

---

5. Les verbes "vendre" et "prendre" (Czasowniki "sprzedawać" i "brać")

Vendre (sprzedawać) w czasie teraźniejszym:

- **Je vends** (Sprzedaję)
- **Tu vends** (Sprzedajesz)
- **Il/Elle/On vend** (On/Ona sprzedaje)
- **Nous vendons** (Sprzedajemy)
- **Vous vendez** (Sprzedajecie)
- **Ils/Elles vendent** (Oni/One sprzedają)

Przykłady czasowników, które odmieniają się jak vendre:

- attendre (czekać), défendre (bronić), descendre (schodzić), entendre (słyszeć), rendre (zwracać), répondre (odpowiadać), perdre (gubić).

Prendre (brać) – czasownik odmienia się podobnie do **vendre**, ale ma różne tematy w liczbie pojedynczej i mnogiej:

- **Je prends** (Biorę)
- **Tu prends** (Bierzesz)
- **Il/Elle/On prend** (On/Ona bierze)
- **Nous prenons** (Bierzemy)
- **Vous prenez** (Bierzecie)
- **Ils/Elles prennent** (Oni/One biorą)

Przykłady czasowników, które odmieniają się jak prendre:

- apprendre (uczyć się), comprendre (rozumieć), entreprendre (przedsięwziąć), reprendre (wznowić), surprendre (zaskoczyć).

---

6. Devoir / Il faut

Devoir (musieć) w czasie teraźniejszym:

- **Je dois** (Muszę)
- **Tu dois** (Musisz)
- **Il/Elle/On doit** (On/Ona musi)
- **Nous devons** (Musimy)
- **Vous devez** (Musicie)
- **Ils/Elles doivent** (Oni/One muszą)

Il faut (trzeba) to wyrażenie bezosobowe, które oznacza "trzeba" lub "należy":

- **Il faut un docteur sur place !** (Na miejscu musi być lekarz!)
- **Il ne faut pas prendre froid !** (Nie należy się przeziębić!)

---

7. Les pronoms personnels compléments d'objet indirect (Zaimki osobowe dopełnienia dalszego)

Zaimki osobowe dopełnienia dalszego (COI) zastępują rzeczownik będący odpowiedzią na pytanie **"komu?"**:

- **Singulier**: **me**, **te**, **lui**
- **Pluriel**: **nous**, **vous**, **leur**

Przykłady:

- **Il m'apporte mes médicaments.** (On przynosi mi moje leki.)
- **Je t'apporte tes médicaments.** (Przynoszę ci twoje leki.)
- **Je lui téléphone.** (Dzwonię do niego/niej.)

*W 3. osobie liczby pojedynczej** używamy tylko **lui** (bez względu na rodzaj).

- **Je téléphone à Marine → Je lui téléphone.**

W trybie rozkazującym zaimki COI występują po czasowniku, po dodaniu łącznika:

- **Ne me téléphone pas demain soir.** (Nie dzwoń do mnie jutro wieczorem.)
- **Téléphone-moi demain matin.** (Zadzwoń do mnie jutro rano.)

Zaimki COI przed bezokolicznikiem (np. **aller**, **devoir**, **pouvoir**, **vouloir**):

- **Je vais te prendre un rendez-vous.** (Zaraz umówię cię na spotkanie.)
- **Nous devons lui téléphoner.** (Musimy do niego zadzwonić.)

---

8. Le pronom "en"

Zaimki **en** mogą zastępować dopełnienie bliższe lub dalsze poprzedzone przyimkiem **de**. Przykłady:

- **Je veux des pommes. → J'en veux.** (Chcę jabłek.)
- **Il parle de ses symptômes. → Il en parle.** (Mówi o swoich objawach.)

En również zastępuje okolicznik miejsca w odpowiedzi na pytanie **"skąd?"**:

- **Tu viens de la pharmacie ? → Oui, j'en viens.** (Czy przychodzisz z apteki? Tak, właśnie stamtąd idę.)

LEKCJA 6

SŁOWNICZEK

1. Phrases et expressions usuelles:

- **plaire**: podobać się
- **je suis en colère**: jestem wściekły/a
- **donner rendez-vous**: wyznaczyć spotkanie
- **pas question**: nie ma mowy
- **ne t'en fais pas**: nie przejmuj się
- **avoir l'habitude**: mieć zwyczaj
- **prévenir, avertir**: uprzedzić
- **être fâché(e)**: być oburzonym/ą, obrażonym/ą

Verbes courants:

- **faire une proposition/Inviter**: zaproponować/zaprosić
  - *Ça te dit de regarder un film ?* – Masz ochotę obejrzeć film?
  - *Est-ce que tu as envie d'aller au cinéma avec moi ?* – Masz ochotę pójść ze mną do kina?
  - *Tu veux venir avec moi au concert ?* – Chcesz przyjść ze mną na koncert?
  - *On va voir une expo ?* – Idziemy na wystawę?
- **Accepter**: zgodzić się
  - *D'accord!* – Zgoda!
  - *C'est d'accord!* – Zgadza się!
  - *Super!* – Super!
  - *Bonne idée!* – Dobry pomysł!
  - *Si tu veux.* – Jeśli chcesz.
  - *Pourquoi pas ?* – Czemu nie?
  - *Bien sûr, volontiers!* – Oczywiście, z przyjemnością!
  - *C'est ok pour moi.* – Dla mnie ok.
- **Refuser**: odmówić
  - *Non, je ne peux pas.* – Nie, nie mogę.
  - *Dommage, je ne suis pas libre cet après-midi.* – Szkoda, nie jestem wolny/a tego popołudnia.

    - *Ce n'est pas possible, je ne suis pas disponible.* – To niemożliwe, nie jestem dostępny/a.
    - *Bof, ça ne me dit rien.* – Nie wiem, nie mam ochoty.
    - *Je n'ai pas envie.* – Nie mam ochoty.
- **Fixer un rendez-vous**: umówić spotkanie
    - *On se retrouve à quelle heure ?* – O której się spotykamy?
    - *Où est-ce qu'on se donne rendez-vous ?* – Gdzie się spotkamy?
    - *On se retrouve à 15 heures devant le cinéma ?* – Spotykamy się o 15:00 przed kinem?
    - *Rendez-vous à 18 heures chez moi.* – Spotykamy się o 18:00 u mnie.
    - *Je passe te prendre à 15 heures.* – Odbiorę cię o 15:00.
    - *Mercredi après-midi, à 15 heures, ça te va ?* – Środa po południu o 15:00, pasuje ci?

Lieux de sortie:

- **un film → un cinéma** – film → kino
- **un spectacle, une comédie musicale → une salle de spectacle** – spektakl, musical → sala widowiskowa
- **une soirée, une fête, un anniversaire → une discothèque** – impreza, przyjęcie, urodziny → dyskoteka
- **une exposition (une expo) → un musée** – wystawa → muzeum
- **un ballet, un opéra → un opéra** – balet, opera → opera
- **une pièce de théâtre → un théâtre** – sztuka teatralna → teatr
- **un match, un tournoi → un stade** – mecz, turniej → stadion
- **un concert → une salle de concert** – koncert → sala koncertowa
- **les magasins → un centre commercial** – sklepy → centrum handlowe
- **une promenade, une balade → un parc** – spacer → park
- **un bowling → un centre de loisirs** – bowling → centrum rozrywki

---

Expressions téléphoniques:

Quand on appelle:

- *Allo, bonjour, c'est Mélis.* – Halo, dzień dobry, mówi Mélis.
- *Je voudrais parler à Jeanne, s'il vous plaît ?* – Chciałbym porozmawiać z Jeanne, proszę?
- *Est-ce que je pourrais parler à Jeanne, s'il te/vous plaît ?* – Czy mogę rozmawiać z Jeanne, proszę?
- *Est-ce que Jeanne est là, s'il te/vous plaît ?* – Czy jest Jeanne, proszę?

Quand on répond:

- *Allo ?* – Halo?
- *Oui, c'est moi !* – Tak, to ja!
- *Ne quittez pas, je vous l'appelle passe.* – Proszę nie rozłączać się, połączę z nią.
- *Un instant, s'il vous plaît.* – Proszę chwilę poczekać.
- *C'est de la part de qui ?* – Z jakiej strony?
- *Je suis désolé(e), il n'est pas là.* – Przepraszam, nie ma go tutaj.
- *Tu veux/Vous voulez lui laisser un message ?* – Chcesz/chcecie zostawić wiadomość?

Exprimer sa colère, reprocher:

- *Ça ne va pas, non ?* – Coś nie tak?
- *Arrête !* – Przestań!
- *Tu exagères !* – Przesadzasz!
- *Tu m'énerves !* – Denerwujesz mnie!
- *Ça m'énerve !/C'est énervant !* – To mnie denerwuje!
- *Ça suffit !* – Wystarczy!

S'excuser:

- *Je te présente mes excuses.* – Przepraszam cię.
- *Pardon, excuse-moi !* – Przepraszam, wybacz!
- *Je suis désolé(e) (d'avoir oublié le rendez-vous)!* – Przepraszam (że zapomniałem/am o spotkaniu)!
- *Je regrette.* – Żałuję.

Calmer/Consoler quelqu'un:

- *Calme-toi!* – Uspokój się!
- *Ce n'est pas la peine de s'énerver !* – Nie ma sensu się denerwować!
- *Ne sois pas fâché(e) !/Ne te fâche pas !* – Nie bądź zły/a!
- *Ce n'est pas grave !/Ça ne fait rien !* – Nic się nie stało!
- *Ne t'inquiète pas.* – Nie martw się.
- *Ne t'en fais pas.* – Nie przejmuj się.
- *Allez, ne pense pas à ça.* – Nie myśl o tym.

GRAMATYKA

1. Le présent des verbes pouvoir, vouloir et savoir

- **Tu veux danser ?** – Chcesz tańczyć?
- **Non, je ne sais pas danser ! Tu peux m'apprendre ?** – Nie, nie umiem tańczyć! Możesz mnie nauczyć?

Conjugaison des verbes:

- **Pouvoir**
    - Je peux – Mogę
    - Tu peux – Możesz
    - Il/Elle/On peut – On/Ona/One może
    - Nous pouvons – Możemy
    - Vous pouvez – Możecie
    - Ils/Elles peuvent – Oni/One mogą
- **Vouloir**
    - Je veux – Chcę
    - Tu veux – Chcesz
    - Il/Elle/On veut – On/Ona/One chce
    - Nous voulons – Chcemy
    - Vous voulez – Chcecie
    - Ils/Elles veulent – Oni/One chcą
- **Savoir**
    - Je sais – Wiem
    - Tu sais – Wiesz
    - Il/Elle/On sait – On/Ona/One wie
    - Nous savons – Wiemy
    - Vous savez – Wiecie
    - Ils/Elles savent – Oni/One wiedzą

Exemple:

- **Tu crois ?** – Wierzysz?
- **Tu vois bien qu'il y a des mangas affichés sur les murs.** – Widzisz dobrze, że na ścianach są wywieszone mangi.

---

2. Le passé composé

Czas przeszły **passé composé** tworzymy za pomocą **czasownika posiłkowego** (être lub avoir) w czasie teraźniejszym oraz **imiesłowu czasu przeszłego** (participe passé) czasownika głównego, który wyraża akcję.

Exemple:

- **Le week-end dernier, je suis allé à un anniversaire et j'ai dansé toute la nuit.** – W zeszły weekend poszedłem na urodziny i tańczyłem całą noc.

Negacja w passé composé
Zdanie przeczące tworzymy, dodając „**ne**” przed czasownikiem posiłkowym oraz „**pas**” po nim.

Exemple:

- **Je ne suis jamais allé à une exposition de photos.** – Nigdy nie byłem na wystawie zdjęć.
- **Je n'ai rien vu.** – Nic nie widziałem.

Inwersja w pytaniach
W pytaniach przez inwersję podmiot stawiamy pomiędzy czasownikiem posiłkowym a imiesłowem czasu przeszłego.

Exemple:

- **As-tu vu l'exposition ?** – Czy widziałeś wystawę?
- **A-t-il aimé le film ?** – Czy podobał mu się film?

Formacja imiesłowu czasu przeszłego (participe passé):

- Czasowniki zakończone w bezokoliczniku na **-er** (I grupa) zamieniają **-er** na **-é**.
  Exemple: parler → parlé
- Czasowniki zakończone w bezokoliczniku na **-ir** (II grupa) zamieniają **-ir** na **-i**.
  Exemple: finir → fini, réussir → réussi
- Czasowniki III grupy mają nieregularne formy.

Exemples:

- partir → parti
- mettre → mis
- prendre → pris
- dire → dit
- écrire → écrit
- faire → fait
- voir → vu
- pouvoir → pu
- savoir → su
- vouloir → voulu
- offrir → offert

Czasowniki posiłkowe mają nieregularną formę imiesłowu czasu przeszłego:

- **être → été**
- **avoir → eu**

---

4. Le choix de l'auxiliaire

- **Czasownik posiłkowy **être** używamy z czasownikami ruchu oraz czasownikami zwrotnymi.
  Exemple:
  - **Ils sont rentrés à pied.** – Wrócili pieszo.
  - **Il est né en 1995.** – Urodził się w 1995 roku.
  - **Le spectacle était nul. Il s'est levé et il est parti.** – Spektakl był do niczego. Wstał i wyszedł.
- **Czasownik posiłkowy **avoir** używamy z pozostałymi czasownikami.
  Exemple:
  - **La fête a duré toute la soirée.** – Impreza trwała całą noc.
  - **Je n'ai pas pu venir à son anniversaire.** – Nie mogłem przyjść na jego urodziny.

Czasownik posiłkowy **être odmienia się z czasownikami posiłkowymi **avoir**:

- **j'ai été** → byłem/byłam

---

5. L'accord du participe passé avec être

Jeśli czasownikiem posiłkowym jest **être**, imiesłów czasu przeszłego uzgadnia się w liczbie i rodzaju z podmiotem.
Exemples:

- **Elle est allée au cinéma.** – Ona poszła do kina.
- **Ils sont arrivés à la soirée en retard.** – Przyjechali na przyjęcie spóźnieni.
- **Elles se sont promenées dans le parc du musée.** – Spacerowały po parku muzeum.

---

6. Les pronoms relatifs "qui" et "que"

Zaimki względne **qui** i **que** łączą zdania główne z podrzędnymi względnymi.

- **"Qui"** odnosi się do podmiotu.
  Exemple:

  - **Le garçon qui entre au musée est allemand.** – Chłopak, który wchodzi do muzeum, jest Niemcem.
- **"Que"** odnosi się do dopełnienia bliższego.
  Exemple:

  - **C'est la comédie musicale que je préfère !** – To jest musical, który najbardziej lubię.
  - **C'est le film qu'il regarde tous les jours.** – To jest film, który ogląda codziennie.

Elizja: Zaimek **que** ulega elizji przed samogłoską lub niemym „h”.
Exemple:

- **C'est l'exposition qu'il aime.** – To jest wystawa, którą lubi.